

INGEZONDEN.

Voor stukken onder dit hoofd stelt de Redactie zich, wat den inhoud, en wat stijl en taal betreft, niet verantwoordelijk.

De Toekomst van het Calvinisme.

DOOR DR. H. BAVINCK. Vertaald en Ingezonden door Ds. J. Kelzer. Tervolg en slot van no. 37.

De menschwording Gods is het zelfde of liever wordt vervangen door de Godwording van den mensch. Vandaar dat de godsdienstige en zedelijke zijde van 't Christendom voortdurend wordt gewaardeerd, terwijl de bovennatuurlijke bestanddeelen met verachting worden verworpen.

— Het Christendom moet zijn waarde, waarheid, en bestaansrecht bewijzen, door de wonden der menscheid te heelen, door de verbetering der maatschappij, en de bekeering der Heidenen.

Theologie en Kerk moeten hun dogmatisch, aristocratisch, en hiërarchisch karakter afleggen en de maatschappelijke zijde van het Christendom ontplooien. De Kerk moet plaats maken voor het koninkrijk der Hemelen.

Met 't oog op deze rugwaartsche beweging, is de herleving van 't Calvinisme van dubbele betekenis. Deze betekenis zou niet zoo groot zijn, in dien al die moderne theologische tendenzen welke thans in andere landen bovendrijven, niet in Nederland geweest waren.

onder ons reeds lang tot het verleden behooren. Zij hebben hun tijd gehad en hun bloei overleefd. Beide uit een historisch en dogmatisch oogpunt, is hun onbevredigend en onvoldoend karakter aangetoond.

Afgedacht echter van het feit, dat deze rugwaartsche beweging geen veilige positie biedt tegen het naderend agnosticisme en gedwongen wordt de eene concessie na de andere aan het evolutionisme te doen, is het uit een godsdienstig oogpunt al even onbevredigend d. Er is een onmetelijk verschil tusschen de opvatting van het Christendom in vroegere eeuwen en van thans.

Als reactie tegen de al te "jenseitige" ideeën van vroeger dagen, is er ongetwijfeld veel waarheid in deze nieuwe beschouwing. Nochtans zal ze op den duur en als een geheel genomen onbevredigend blijken. Zoolang een sterk gevoel van energie en activiteit den boventoon heeft, mag het ten deele voldoende geven.

geloof en ongelof, in 't voordeel van onze tegenstanders. De strijd moet gestreden op de lijn der beginselen. David kon Goliath op geen andere manier overwinnen dan in den naam des Heeren, den God van Israel.

De huiselijke en maatschappelijke deugden, welke het Calvinisme gekweekt heeft, zijn van onschatbare waarde, en moeten niet verwaarloosd worden, zelf ter wille van den meest gewaardeerden arbeid op 't gebied van Buiten- en Binnenlandsche zending.

Deze crisis is zeer ernstig. Niemand kan de uitkomst voorspellen. Evenwel, het Calvinisme is rekbaar en buigzaam genoeg om het goede in onze eeuw te waardeeren en zich toe te eigenen.

Het is sociaal en beroemt er zich op een klasse van degelijke, nijvere burgers gevormd te hebben, die, overeenkomstig de bede van Agur, bewaard bleven voor rijkdom en armoede beide en gevoed worden met het brood van hun bescheiden deel.

tuizer-levens-levanten elementen, welke het Calvinisme tot een Apologetisch gebruik zou kunnen aanwenden. Het Agnosticisme heeft overeenkomst met de Calvinistische leer aangaande de onbegrijpelijkheid Gods, de ondoordringbaarheid van Zijn raad, het verborgen karakter van de voluntas beneplaciti, van de eindigheid van het menschelek vernemen.

Een andere karaktertrek, welke het Calvinisme aanbeveelt is dat het verschillende schakeeringen toelaat en dat het in de toepassing van zijne theologische en kerkelijke beginselen alle mechanische eenvormigheid mijdt. Strikt genomen heeft het Lutherdom maar éne kerk en belijdenis geleverd.

Dit is van toepassing ook op de kerken der toekomst. Robinson sprak tot de Pelgrimvaders: "Broeders, God alleen weet of ik ooit de vreugde smaken zal u weer te zien; maar wat den Heere ook behage over ons te brengen, dit zou ik op uwe harten willen binden dat gij mij slechts zoolang als uwe leider eert als gij ziet dat ik Christus als mijn leidman ver. Indien het God behaagt u door een ander instrument door het leven te leiden, volgt hem. Wij hebben nog niet den eindpaal bereikt.

Het Calvinisme begeert ontwikkeling en staat veelvormigheid voor. Het gevoelt den drang om steeds dieper in te dringen in het heilgeheim en hieraan bewust, eert het elke gave en de verschillende roeping der kerken. Het vraagt voor zich in Amerika en Engeland niet den zelfden ontwikkelingsvorm als in Nederland.

De neiging, die nu in Engeland en Amerika boven driiftom naar Duitschland op te zien als het centrum der theologische wetenschap, kan niet anders dan schade berokkenen aan de Gereformeerde kerk en de Gereformeerde theologie beide. Op die wijze vinden allerlei heterogene beginselen en ideeën ingang in de kerken en de scholen, welke aldus geleid worden om hun eigen fundeering te ondergraven.

clusivisme. De Gereformeerden zijn nooit enghartig geweest. Te Marburg overtrof Zwingli Luther ver in broederlijke liefde. De Calvinisten hebben de Lutherschen nooit verworpen, maar steeds als broeders erkend. Hoewel het Calvinisme er aanspraak op maakt dat het de zuiverste religie is en het meest gezuiverd is van allen Roomschen zuurdesem, heeft het nooit gepretendeerd de alleen ware Christelijke religie te zijn.

Niemand kan zeggen of het Hollandse Calvinisme nu bestemd is om op de toekomst van het Calvinisme in andere landen invloed te oefenen. In elk geval zal een Nederlandsch schrijver zeker geëxcuseerd worden om aangaande dit punt zijne gedachten uit te drukken. Op de Synode van de Nederlandsche Gereformeerde Kerken te Dordrecht werd de gemeenschap der heiligen erkend en in den strijd met het Arminianisme weigerde men, wat betreft de beginselen en de fundamenten van het Calvinisme, een uitspraak te doen zonder de toestemming der gansche Gereformeerde Christenheid.

VOOR DE GRONDWET. Missouri.

DOOR REV. H. BORGERS.

Wilt mij een enkel woord vergunnen, aangaande dingen, waarmede ik mij nimmer te voren bemoeid heb. Na lang overdacht en gearzeld te hebben kink ik eindelijk ook eens de landerijen bezien welke Mr. G. Rankans in Missouri te koop aanbiedt. Ik deed dit uit persoonlijk belang, vervrijmoedigd door het vertrouwen dat ik in Mr. R. had, uit kracht van vroegere gemeentelijke zamenlevingen arbeid. Ik ben gereed mij verantwoordelijk te stellen voor de verklaring van mijne overtugting aangaande de geschiktheid dezer streken voor Hollandsche settling. Ik ben geen boer, maar heb toch een praktische opvoeding gehad en ben immer een praktische waarnemer geweest aangaande alle die dingen van welke een welslagend landbouwer afhankelijk is.

VOOR DE GRONDWET. Tegen het Epistel van den heer Kolvoord.

DOOR MR. HERMAN VAN DER VEN.

Streeft naar kennis en wetenschappen dat wel door schijven van wezen te onderscheiden.—PLATO.

Volgens den heer Kolvoord heeft de wet der tien geboden een geestelijke betekenis dat meent — als ik het wel heb — de uitwendige onderhouding is onvoldoende, de wet moet geloovig aangenomen, hartelijk omhelsd en uit liefde tot God en de naasten beoefend worden. Hoe weet de man dat? Is dit de leer van het Hebraïsme? Daar twijfel ik sterk aan. Want hoewel en

kele uitmuntende mannen van het Oude Verbond in dien geest gesproken hebben, deed toch de wet met zijne uitzichten op belooning en straf het aloude Jodendom hoofdzakelijk denken aan uitwendige geboden zoals die oorspronkelijk door vrees en schrik ingevoerd en in stand gehouden zijn. De diepere zin of de toepassing der wet op het menschelek hart is door het oude Godsvolk — vóór Christus — nauwelijks opgemerkt en zeer weinig begrepen. Daarentegen zijn zij vermaard als de grootste en stijfhoofdige letterknechten van den aardbodem. Hun gebrek aan zedelijke gezindheid treedt overal duidelijk op den voorgrond. Een voorbeeld slechts uit vele. Nicodemus, een braaf man die het Hebraïsme grondig verston, wist niet eens wat de Heere Jezus bedoelde toen hij sprak van die vernieuwing des harten die met het geloof aan de heilsfeiten gepaard gaat. De aardsgezinde vleschelijke denkwijze der Joden was een der oorzaken die hen bewogen om het geestelijke koninkrijk van Jezus te verwerpen. Op soortgelijke wijze is het Zaterdag-vieren der sabbatisten een stijfzinnig geesteloos wassen van de buitenzijde der kannen en drinkbekers. Een echt Joodsch denkbeeld. In het wezen der zaak is de wet op zichzelf genomen een drooge bak vol denuden en plichten en het is onmogelijk om door de beoefening van geboden en inzettingen een Christen te worden zelfs dan niet als men dezelve volmaakt kon betrachten. Want een dienstknecht der wet volbrengt slechts wat hij van Gods en rechtswege schuld is gelijk de slaaf zijn meester gehoorzaam. Maar met dat al kan men wel een hoogmoedig aanmatigend barts-tochtelijk inbeeldend en eigenzinnig mensch blijven, naardien wereldzin, eerzucht, glerigheid en andere slechte gezindheden die daarmede in verband staan, niet binnen het bereik vallen van voorschriften der wet. Daarentegen wordt nederigheid, ootmoed, heiligsgezindheid, barmhartigheid, verdraagzaamheid, vredemin en kinderzin met dienende liefde jegens God en de menscheid in de school van Jezus geleerd en nergens elders. De Christen die het water des levens uit de altijd frissche bronnen van geloof en liefde mag putten, is vrij van de wet, kan en mag waarlijk vrij zijn. Voor hem zijn de voorschriften der wet niets meer als levensregels om goed en kwaad verstandig te onderscheiden terwijl uitwendige vormen van eeredienst geen hoofdzaken maar onmisbare hulpmiddelen zijn, die niet ten hoogste vereerd maar ook niet verwaarloosd mogen worden. Daarom is een nationale zondagswet voor een Christenvolk noodzakelijk hoewel de zedelijke gezindheid, de toestand van den inwendigen mensch het hoofdonderwerp is der Christelijke geloofs- en zedeleer. Daar tegenover staan de halfbakken Christenen met de ongelooovigen, die hun vernuft splitsen om het Christendom van zijn buitengemeen eenig standpunt omlaag te halen. Zij moeten geesteseld worden.

Er bestaat een beroemd geschrift van Lessing—Nathan de wijze. Alleen die meenen dat het Christendom plaats maken moet voor hun eigen gemaakte godsdienst der Rede, zweepen er mee. Men kan het koopen te Grand Rapids op de modernemarkt. Lessing een man die in den boezem van het Christendom geboren en opgevoerd is, die op Christelijke scholen onderwezen werd en mitsdien bekend is met de reine geestelijke liefde tot het goede die het Christendom zijne belijders inboezemt, brengt in zijn gedicht de heerlijke eigenschappen der godsdienst van geloof en liefde over op de godsdienst der wet. Hij, de wijsgeer die het historisch Christendom de rug toegekeerd heeft, laat een Nathan en Saladijn gevoelen en gezindheden openbaren die alleen in het Christendom aangeleerd en ontwikkeld kunnen worden. De Christelijke deugd die Jezus eerwaardigste volgelingen kenmerkt, wordt door de dichtsterlijke verbeelding overgeplant in het Hebraïsme en Mahomedanisme. Zoo knutselt men met de waarheid, om propaganda te maken voor dwaling en ongelof. Immers is de belangloze liefde geen vrucht der wet, maar een gevolg van zinsverandering of omzetting van de geheimste roerelen der ziel welke de Heere Jezus onnavolgbaar karakteristiek — wedergeboorte genoemd heeft. Oprechte Christenen voor wie de godsdienst alles is in wle — om met den apostel te spreken — "Christus een gestalte verkregen heeft" zijn verheven boven de wet. Zulk een groote in geloof en liefde was de edele Zinzendorf. Toen hij, in Pennsylvania onder de Adventisten verkeerde, voegde hij zich naar huns kleingeestige gebruiken. Zeer wel wist hij dat de letterlijke opvatting der ééne Israëlitische inzetting de verplichting medebracht om ook de andere te gehoorzamen, hetwelk in de Christenheid een onzin zou zijn. "Maar," zeide hij "de Zaterdag-viering is toch niet onegenaarig voor een Christen omdat de Zaligmaker op dien dag in het graf gerust heeft." Voorwaar deze inschikkelijkheid van een groot man mag met recht edelmoedigheid heten. Tot deze groothed van geest kan geen sabbatist zich verheffen. Hij trooste zijn arme ziel door de stipte betrachtting van het gebod